

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi veronkantolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi veronkantolakia. Ehdotuksen mukaan veronsaajaryhmien ennakonpidätysten jako-osuudet kutakin verovuotta varten vahvistettaisiin heti vuoden alusta sellaisiksi, että ne mahdollisimman hyvin vastaisivat lopullisen verotuksen mukaisia osuuksia. Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-osuuksien laskentaperusteet pysyisivät ennallaan. Myös kannossa maksettava ennako, maksuunpantu ennakonpidätys, ennakon täydennysmaksu

ja ennen verotuksen päättymistä suoritettu jäännösvero tilitettäisiin veronsaajille ennakonpidätyksiä varten vahvistettujen jako-osuuksien mukaisesti.

Lakiin ehdotetaan lisäksi muun lainsäädännön muuttumisesta johtuvia vähäisiä teknisiä tarkistuksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Ennakonpidätysten ja kannossa maksettujen ennakoiden tilittäminen

Nykyisen lainsäädännön mukaan ennakonpidätyksinä kertyneet varat jaetaan ja tilitetään veronsaajille siten, että kukin veronsaaja saa sen määrän, joka kulloinkin voimassa olevien ennakonpidätysperusteiden mukaan arvioidaan sille tulevaksi. Ennakon täydennysmaksut tilitetään ennakonpidätysten yhteydessä. Kannossa maksettavat ennakot tilitetään kertymiskuukauden mukaisissa ennakonkannon maksuunpanosuhteissa. Asiasta säädetään veronkantolain (611/78) 14 ja 15 sekä 24 §:ssä.

Verotuksen valmistuttua tehdään lain 16 §:ssä tarkoitettu maksuunpanotilitys, jossa enakkoperinnän tilitykset oikaistaan vastaamaan lopullisen verotuksen maksuunpanosuhteiden mukaisia osuuksia.

Ennakkoperinnän jakosuhteiden ja lopullisen verotuksen maksuunpanosuhteiden vastaamattomuus on viime vuosina kasvanut. Tämä on johtunut pääomaverouudistukseen liittyvistä verotuksen rakenteen muutoksista. Pääomatulosta veroa suoritetaan vain valtiolle. Pääomatulot ovat tulolaji, joka ansiotuloja merkittävästi suuremmalta osin jää kannettavaksi vasta verovuodelta toimitettavan verotuksen valmistuttua maksuunpantavana jäännösverona. Jos jäännösvero jaettaisiin veronsaajille sillä perusteella, miten se on maksuunpantu verovelvolliselle, huomattavan suuri osa siitä tulisi tilitettäväksi valtiolle. Näin ei voida käytännössä menetellä, koska järjestelmät tulisivat teknisesti liian raskaiksi. Verotuksen valmistumisen jälkeen kertyvät erät jaetaan veronsaajille kaikkien verovuodelta maksuunpantujen verojen suhteissa. Tämän seurauksena valtion osuus veronpalautuksista jää pienemmäksi kuin maksuunpantujen verojen suhteiden mukaan

määräytyvä valtion osuus. Ennakkotietojen mukaan esimerkiksi vuodelta 1995 toimitettavassa maksuunpanotilityksessä valtion osuus veronpalautuksista olisi vain 1 298 miljoonaa markkaa yhteensä 5 256 miljoonan markan palautuksista eli 24,7 prosenttia, valtion maksuunpano-osuuden ollessa 34,4 prosenttia. Tilannetta ei voi pitää eri veronsaajien kannalta tyydyttävänä.

Ennakkoperinnän tilitysten osuvuutta, ennakotavuuutta ja tasaisuutta on mahdollista parantaa yhdistämällä ennakonkannon ja ennakonpidätysten tilitykset. Veronsaajien osuudet voitaisiin tällöin määritellä heti verovuoden alusta vastaamaan mahdollisimman hyvin kyseiseltä vuodelta toimitettavassa verotuksessa määräytyviä maksuunpanosuhteita. Ennakonpidätyksiä ei enää tilitettäisi muusta ennakkoperinnästä erillisenä ja vain ennakonpidätyksessä sovellettavista perusteista johdettuun jako-osuuksiin. Tällöin välttyttäisiin niiltä haitoilta, joita aiheuttavat nykyisin esimerkiksi uusien ennakonpidätysperusteiden voimaantuloon liittyvät tilitysten heilahdukset ja maksuunpanotilitykseen liittyvien eri veronsaajien osuuksien vinoutumat.

Veronkantolain 14 §:n 1 momentti ja 15 § ehdotetaan edellä esitetyistä syistä muutettaviksi siten, että veronsaajaryhmien ennakonpidätysten jako-osuudet vahvistettaisiin heti vuoden alusta sellaisiksi, että ne mahdollisimman tarkoin vastaisivat lopullisen verotuksen mukaisia veronsaajien maksuunpano-osuuksia. Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-osuuksien laskentaperusteet pysyisivät ennallaan, koska ehdotettu muutos ei tältä osin edellytä laskentaperusteiden tarkistamista. Myös kannossa maksettava ennakko, maksuunpantu ennakonpidätys, ennakon täydennysmaksu ja ennen verotuksen päättymistä suoritettu jäännösvero tilitettäisiin veronsaajille ennakonpidätyksien jako-osuuksien mukaisesti. Samalla ennakon täydennysmaksun tilittämistä koskeva nykyinen 24 § ehdotetaan kumottavaksi.

1.2. Vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksu

Vuoden 1996 alusta voimaan tulleen työnantajan lapsilisämaksun ja vakuutetun kansaneläkemaksun perimättä jättämisestä vuodelta 1996 annetun lain (1362/95) mukaan vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksua ei

ole peritty vuonna 1996. Vuoden 1997 alusta kansaneläkelaista (347/56) on tarkoitus poistaa maininnat kansaneläkkeen pohjaosasta ja lisäosasta. Samalla järjestelmää on tarkoitus selkeyttää vakuutusmaksujen osalta siten, että kansaneläkelaista poistetaan pysyvästi vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksua koskevat säännökset. Ehdotukset sisältyvät tämän esityksen kanssa samanaikaisesti Eduskunnalle annettavaan hallituksen esitykseen vuonna 1997 perittäviä sosiaaliturvamaksuja ja kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi.

Vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksun poistamista koskevat tekniset tarkistukset ehdotetaan tehtäviksi myös veronkantolain 1, 3 ja 14 §:ään.

2. Esityksen vaikutukset

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen.

Ehdotettujen muutosten mukaan verovuodelta ennakkoon kertyneet tulo- ja varallisuusverot tilitettäisiin heti vuoden alusta ehdotetun lain mukaisten jakosuhteiden mukaisesti. Vuositasolla tämän muutoksen arvioidaan lisäävän valtion osuutta tuloveron tuotosta kertaluontoisesti 1,4 miljardilla markalla verrattuna nykytilaan. Tämä määrä tilitetään valtiolle ennakoverojen kertymän mukaisesti kuukausittain. Vastaavasti kuntien osuus pienenee vuositasolla 1,16 miljardia markkaa, seurakuntien osuus 70 miljoonaa markkaa ja kansaneläkelaitoksen osuus 170 miljoonaa markkaa. Maksuunpanotilityksessä veronsaajilta perittävien määrien arvioidaan tasoittuvan ja samalla tulevan paremmin ennakoitaviksi, kun eri veronsaajat osallistuvat veronpalautusten maksamiseen pääsääntöisesti verotulojensa suhteessa.

3. Asian valmistelu

Asiaa on valmisteltu valtiovarainministeriön 27 päivänä lokakuuta 1995 asettamassa työryhmässä, jonka tehtävänä on kehittää verovarojen tilitysjärjestelmää. Työryhmässä ovat olleet edustettuina veronsaajaryhmien edustajat. Vuoden 1997 alusta voimaan tuleviksi tarkoitettujen ehdotusten valmistelua on jatkettu työryhmän ehdotusten mukaisesti virkatyönä valtiovarainministeriössä. Muilta osin verovarojen tilitysjärjestelmää koskevi-

en ehdotusten valmistelu jatkuu työryhmässä. Tavoitteena on koko verovarojen tilitysjärjestelmää koskevan esityksen antaminen siten, että uusi tilitysjärjestelmä voitaisiin ottaa vaiheittain käyttöön vuoden 1998 alusta.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksun poistamista koskevilta osin alajaksossa 1.2. mainittuun hallituksen esitykseen vuonna 1997 perittäviä sosiaaliturvamaksuja ja kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 1997 tehtäviin tilityksiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

veronkantolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 11 päivänä elokuuta 1978 annetun veronkantolain (611/78) 24 §, sellaisena kuin se on 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1340/90), ja

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 3 §, 14 §:n 1 momentti ja 15 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti 18 päivänä joulukuuta 1995 annetussa laissa (1543/95), 3 § 18 päivänä helmikuuta 1994 annetussa laissa (132/94), 14 §:n 1 momentti 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1547/92) ja 15 § muutettuna 4 päivänä heinäkuuta 1980 ja 8 päivänä joulukuuta 1994 annetuilla laeilla (526/80 ja 1113/94), seuraavasti:

1 §

Valtionveron, kunnallisveron, yhteisön tuloveron, kirkollisveron, vakuutetun sairausvakuutusmaksun, metsänhoitomaksun, työnantajan sosiaaliturvamaksun, perintö- ja lahjaveron, arvonlisäveron, liikevaihtoveron, eräistä vakuutusmaksuista suoritettavan veron sekä ennakkoperinnässä suoritettavan ennakon, muun suorituksen ja ennakonpidätyksen kanto, perintä, palauttaminen ja tilityttäminen toimitetaan niin kuin tässä laissa säädetään.

3 §

Valtionvero, kunnallisvero ja kirkollisvero sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksu kannetaan yhdessä yhtenä verovuoteen kohdistuvana verona.

14 §

Valtiolle, kunnille, seurakunnille ja kansaneläkelaitokselle tilitetään kuukausittain niille tulevat määrät kertyneistä ennakonpi-

dätyksistä. Asianomainen ministeriö vahvistaa kutakin verovuotta varten ennakonpidätysten jakamiseksi valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroksi sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi sellaiset suhteelliset osuudet (*veronsaajaryhmien jako-osuudet*), joiden mukaisiksi veronsaajaryhmien vastaavien osuuksien arvioidaan muodostuvan verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Asianomainen ministeriö vahvistaa myös niiden osuuksien laskentaperusteet, joiden mukaan ennakonpidätyksistä kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan jakautuvan kuntien ja seurakuntien kesken (*kuntien ja seurakuntien jako-osuudet*). Veronsaajaryhmien, kuntien ja seurakuntien jako-osuuksia vahvistettaessa noudatettavista perusteista säädetään asetuksella.

15 §

Kannossa maksettava ennako, kertynyt maksuunpantu ennakonpidätyks, ennakon täydennysmaksu sekä ennen verotuksen päätt-

mistä suoritettu jäännösvero tilitetään veron-
saajille 14 §:ssä tarkoitettujen jako-osuuksi-
en mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 199 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran ve-
rovuodelta 1997 tehtäviin tilityksiin.

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Arja Aho

Laki

veronkantolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 11 päivänä elokuuta 1978 annetun veronkantolain (611/78) 24 §, sellaisena kuin se on 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1340/90), ja
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 3 §, 14 §:n 1 momentti ja 15 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti 18 päivänä joulukuuta 1995 annetussa laissa (1543/95), 3 § 18 päivänä helmikuuta 1994 annetussa laissa (132/94), 14 §:n 1 momentti 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1547/92) ja 15 § muutettuna 4 päivänä heinäkuuta 1980 ja 8 päivänä joulukuuta 1994 annetuilla laeilla (526/80 ja 1113/94), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Valtionveron, kunnallisveron, yhteisön tuloveron, kirkollisveron, *kansaneläkevakuutusmaksun*, sairausvakuutusmaksun, metsänhoitomaksun, työnantajan sosiaaliturvamaksun, perintö- ja lahjaveron, arvonlisäveron, liikevaihtoveron, eräistä vakuutusmaksuista suoritettavan veron sekä ennakoperinnässä suoritettavan ennakon, muun suorituksen ja ennakonpidätyksen kanto, perintä, palauttaminen ja tilittäminen toimitetaan niin kuin tässä laissa säädetään.

3 §

Valtionvero, kunnallisvero ja kirkollisvero sekä *kansaneläkevakuutusmaksu* ja sairausvakuutusmaksu kannetaan yhdessä yhtenä verovuoteen kohdistuvana verona.

14 §

Valtiolle, kunnille, seurakunnille ja kansaneläkelaitokselle tilitetään kuukausittain niille tulevat määrät kertyneistä ennakonpidätyksistä. Valtiovarainministeriö vahvistaa vuosittain ne suhteelliset osuudet, joita vastaavan määrän kulloinkin kertyvistä ennakonpidätyksistä arvioidaan olevan valtionveroa, kunnallisveroa, kirkollisveroa sekä vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksua ja sairausvakuutusmaksua (*veronsaajaryhmien jako-osuudet*) sekä niiden osuuksien (*kuntien jako-osuudet* ja *seurakuntien jako-osuudet*) laskentaperusteet, joiden mukaan ennakonpidätyksistä kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan jakautuvan kunnille ja seurakunnille. Veronsaaja-

Ehdotus

1 §

Valtionveron, kunnallisveron, yhteisön tuloveron, kirkollisveron, *vakuutetun* sairausvakuutusmaksun, metsänhoitomaksun, työnantajan sosiaaliturvamaksun, perintö- ja lahjaveron, arvonlisäveron, liikevaihtoveron, eräistä vakuutusmaksuista suoritettavan veron sekä ennakoperinnässä suoritettavan ennakon, muun suorituksen ja ennakonpidätyksen kanto, perintä, palauttaminen ja tilittäminen toimitetaan niin kuin tässä laissa säädetään.

3 §

Valtionvero, kunnallisvero ja kirkollisvero sekä *vakuutetun* sairausvakuutusmaksu kannetaan yhdessä yhtenä verovuoteen kohdistuvana verona.

14 §

Valtiolle, kunnille, seurakunnille ja kansaneläkelaitokselle tilitetään kuukausittain niille tulevat määrät kertyneistä ennakonpidätyksistä. *Asianomainen ministeriö* vahvistaa *kutakin verovuotta varten ennakonpidätysten jakamiseksi valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroksi sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi sellaiset suhteelliset osuudet (veronsaajaryhmien jako-osuudet)*, joiden mukaisiksi *veronsaajaryhmien* vastaavien osuuksien arvioidaan muodostuvan verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. *Asianomainen ministeriö* vahvistaa myös niiden osuuksien laskentaperusteet, joiden mukaan ennakonpidätyksistä kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan

Voimassa oleva laki

ryhmien, kuntien ja seurakuntien jako-osuuksia vahvistettaessa noudatettavista perusteista säädetään asetuksella.

15 §

Kertynyt maksuunpantu ennakonpidätys tilitetään veronsaajille kuukausittain edellä 14 §:ssä tarkoitettujen jako-osuuksien mukaan.

Veronsaajille tilitetään kuukausittain ennen verotuksen päättymistä kertymiskuukauden maksuunpanosuhteiden mukainen osuus koko maassa ennakonkantona kertyneistä määristä.

24 §

Ennakon täydennysmaksu tilitetään veronsaajille ennakonpidätysten yhteydessä noudattaen mitä tässä luvussa on ennakonpidätysten tilittämisestä säädetty. Ennakon täydennysmaksuun ei sovelleta 14 §:n ja 23 §:n 1 ja 2 momentin säännöksiä.

Ehdotus

jakautuvan kuntien ja seurakuntien kesken (kuntien ja seurakuntien jako-osuudet). Veronsaajaryhmien, kuntien ja seurakuntien jako-osuuksia vahvistettaessa noudatettavista perusteista säädetään asetuksella.

15 §

Kannossa maksettava ennakko, kertynyt maksuunpantu ennakonpidätys, ennakon täydennysmaksu sekä ennen verotuksen päättymistä suoritettu jäännösvero tilitetään veronsaajille 14 §:ssä tarkoitettujen jako-osuuksien mukaan.

24 §

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 1997 tehtäviin tilityksiin.